

Suvestinė redakcija nuo 2022-12-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [22-819](#), i. k. 1082250ISAK0000V-95

Nauja redakcija nuo 2021-09-01:

Nr. [V-1164](#), 2021-05-21, paskelbta TAR 2021-05-21, i. k. 2021-11305

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 31:2021 „RADIACINĖS SAUGOS
REIKALAVIMAI MEDICININĖJE RENTGENO DIAGNOSTIKOJE“ PATVIRTINIMO**

2008 m. vasario 14 d. Nr. V-95

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 31:2021 „Radiacinės saugos reikalavimai medicininėje rentgeno diagnostikoje“ (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2008 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. V-95
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2021 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. V-1164
redakcija)

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 31:2021 „RADIACINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI MEDICININĖJE RENTGENO DIAGNOSTIKOJE“

I SKYRIUS TAIKYMO SRITIS

1. Lietuvos higienos norma HN 31:2021 „Radiacinės saugos reikalavimai medicininėje rentgeno diagnostikoje“ (toliau – higienos norma) nustato specialiuosius medicininės rentgeno diagnostikos radiacinės saugos reikalavimus, taikomus naudojant medicininės rentgeno diagnostikos aparatus ir jų priedus vaizdui gauti, bei papildo, bet nepakeičia, bendrųjų radiacinės saugos reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme ir Lietuvos higienos normoje HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“).

2. Higienos norma privaloma Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės arba Europos ekonominės erdvės valstybės (toliau – valstybė narė) piliečiams, kitiems fiziniais asmenims, kurie naudojasi Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims arba kitoje valstybėje narėje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ar jų filialams, taip pat kitos užsienio valstybės juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje (toliau – Asmenys), planuojantiems vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais medicininėje rentgeno diagnostikoje, naudojant medicininės rentgeno diagnostikos aparatus ir jų priedus vaizdui gauti (toliau – veikla), veiklos vykdytojams, Asmenims projektuojantiems ir statantiems medicininės rentgeno diagnostikos patalpas, medicininės rentgeno diagnostikos aparatų ir jų priedų vaizdui gauti tiekėjams, montuotojams, atliekantiems techninę priežiūrą, bei valstybinę radiacinės saugos priežiūrą vykdančiam Radiacinės saugos centrui.

II SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

3. Higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Ekspozicija** – laiko tarpas, kurio metu medicininės rentgeno diagnostikos aparatas generuoja jonizuojančiąją spinduliuotę.

3.2. **Medicininė rentgeno diagnostika** – diagnostika, kuri apima rentgenografiją, rentgenoskopiją, kompiuterinę tomografiją, mamografiją, tomosintezę, kaulų densitometriją, dantų rentgenografiją, įskaitant intervencinę radiologiją, planavimą, valdymą ir tikrinimą bei kitas medicininės diagnostikos rūšis, ir kuriai atlikti naudojamas jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius, generuojantis rentgeno jonizuojančiąją spinduliuotę.

3.3. **Medicininės rentgeno diagnostikos aparatas** – prietaisas, skirtas rentgeno jonizuojančiajai spinduliuotei, naudojamai medicininei rentgeno diagnostikai, generuoti.

3.4. **Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetas** – patalpa, kurioje nuolat naudojamas medicininės rentgeno diagnostikos aparatas, įskaitant operacines bei kabinetus, kuriuose atliekamos odontologijos procedūros.

3.5. **Pirminė jonizuojančioji spinduliuotė** – jonizuojančioji spinduliuotė, tiesiogiai

sklindanti iš jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio per jo apsauginėje dalyje (rentgeno vamzdžio apsauginiame gaubte, radioaktyviojo šaltinio konteineryje ar kt.) įrengtą angą.

3.6. **Pultinė** – nuo medicininės rentgeno diagnostikos aparato skleidžiamos jonizuojančiosios spinduliuotės apsaugota patalpa arba patalpos dalis, kurioje įrengtas medicininės rentgeno diagnostikos aparato valdymo pultas.

3.7. **Standartinio dydžio pacientas** – tam tikro dydžio fizinių (svorio, krūties storio ar pan.) parametrų pacientas, kuris pagal tarptautines rekomendacijas laikomas standartinio dydžio.

3.8. Kitos Higienos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Radiacinės saugos įstatyme ir Lietuvos higienos normoje HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“.

III SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

4. Higienos normoje:

4.1. medicininę apšvitą patiriančiais asmenimis yra laikomi apšvitą patiriantys pacientai arba žmonės, neturintys ligos simptomų, kuriems sveikatos priežiūros tikslais atliekamos medicininės ar odontologinės diagnostikos procedūros, taip pat apšvitą patiriantys savanoriai, kuriems atliekami biomedicininiai tyrimai, bei slaugytojai ir globėjai, medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų metu padedantys pacientams;

4.2. individualiosios apsaugos priemonėmis yra laikomos techninės apšvitą patiriančių darbuotojų (toliau – darbuotojai), pacientų, žmonių, neturinčių ligos simptomų, kuriems sveikatos priežiūros tikslais atliekamos medicininės ar odontologinės diagnostikos procedūros, savanorių, kuriems atliekami biomedicininiai tyrimai (toliau – pacientai), bei slaugytojų ir globėjų, medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų metu padedančių pacientams, saugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio priemonės: prijuostės, pirštinės, avalynė, akiniai, skydeliai, širmos ir pan.

5. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūros gali būti atliekamos tik medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete, išskyrus šias procedūras, atliekamas kilnojamaisiais medicininės rentgeno diagnostikos aparatais.

6. Praktikai (gydytojai radiologai ir pan.) turi būti priskiriami darbuotojams, jeigu jų darbo vieta yra kontroliuojamoje ar stebimojoje zonoje.

IV SKYRIUS DARBUOTOJAI, PRAKTIKAI IR JŲ MOKYMAS

7. Veiklos vykdytojas privalo užtikrinti, kad atliekant medicininės rentgeno diagnostikos procedūras, darbuotojų, įskaitant ir gydytojus radiologus, būtų tiek, kad būtų užtikrinta medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kokybė ir radiacinė sauga šių procedūrų metu.

8. Darbuotojai turi būti apmokyti dirbti su medicininės rentgeno diagnostikos įranga, supažindinti su šia įranga taikomais radiacinės saugos reikalavimais ir turi gebėti valdyti jos parametrus, reikalingus pacientų patiriami apšvitai ir gaunamo medicininės rentgeno diagnostikos vaizdo kokybei optimizuoti.

9. Praktikai, nepriskirti darbuotojų kategorijai, turi būti mokomi radiacinės saugos kaip darbuotojai Radiacinės saugos įstatymo 26 straipsnyje nustatyta tvarka.

V SKYRIUS DARBUOTOJŲ RADIACINĖ SAUGA

10. Veiklos vykdytojas, atlikdamas darbo vietų apšvitos stebėseną ir lygiavertės dozės galios matavimus, turi atlikti juos šiomis sąlygomis darbo vietose, esančiose:

10.1. už kontroliuojamosios zonos, pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluošto

kryptimi. Lygiavertės dozės galios matavimai atliekami be fantomo, jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštą nukreipus į apsaugomąjį elementą, už kurio atliekami šie matavimai;

10.2. už apsaugomųjų elementų, į kuriuos krinta tik išsklaidytoji ir nuotėkinė spinduliuotės. Lygiavertės dozės galios matavimai už tokių apsaugomųjų elementų atliekami naudojant organinio stiklo arba vandens fantomą, pastatytą paciento ar tiriamo organo vietoje, jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštą nukreipus į naudojamą fantomą:

10.2.1. kurio storis ne mažesnis nei 7 cm, o plotas ne mažesnis kaip gamintojo pateiktų kokybės kontrolei atlikti skirtų fantomų atliekant matavimus mamografijoje;

10.2.2. kurio dydis ne mažesnis kaip 7 cm x 7 cm x 18 cm atliekant matavimus kulno kaulų densitometrijoje;

10.2.3. kurio dydis ne mažesnis kaip 15 cm x 15 cm x 15 cm atliekant matavimus dantų rentgeno diagnostikoje;

10.2.4. kurio dydis ne mažesnis kaip 30 cm x 30 cm x 15 cm atliekant matavimus higienos normos 10.2.1–10.2.3 papunkčiuose nepamintojame medicininėje rentgeno diagnostikoje;

10.3. kontroliuojamoje zonoje naudojant higienos normos 10.2 papunktyje nurodytus atitinkamo dydžio fantomus.

11. Atliekant higienos normos 10 punkte nurodytus matavimus, turi būti visiškai atidaryta medicininės rentgeno diagnostikos aparato diafragma ir parinkti praktikoje taikomi ekspozicijos parametrai, lemiantys didžiausią lygiavertės dozės galią. Kai matavimui naudojamas fantomas, visas pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštas turi kristi į fantomą.

12. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad:

12.1. individualiosios apsaugos priemonės ir jų kiekis atitiktų atliekamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūras ir jų mastą;

12.2. individualių apsaugos priemonių švino ekvivalentas būtų:

12.2.1. ne mažesnis kaip 0,25 mm;

12.2.2. ne mažesnis kaip 0,35 mm, jeigu darbuotojas procedūros metu būna mažesniu kaip 1 m atstumu nuo medicininės rentgeno diagnostikos aparato, kurio įtampa didesnė nei 100 kV.

13. Darbuotojas, atlikdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūras kontroliuojamoje zonoje ir palatose kilnojamaisiais medicininės rentgeno diagnostikos aparatais, privalo naudoti visas reikiamas individualiąsias apsaugos priemones (prijauostę, mobiliąsias širmas ir pan.).

14. Rentgenoskopijos procedūrų metu, kai pacientas guli ant stalo, o vaizdo imtuvas yra po juo, palpuojant pacientą pirmenybė teikiama mechaninėms palpavimo priemonėms (medicininės rentgeno diagnostikos aparato prispaudėjui ar pan.). Kai vaizdo imtuvas yra virš stalo ir pacientas palpuojamas su pirštinėmis, jų švino ekvivalentas turi būti ne mažesnis kaip 0,5 mm.

15. Darbuotojas pacientui medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu turi padėti tik tuo atveju, kai to padaryti negali slaugytojai ir globėjai. Padedantis darbuotojas turi naudoti individualiąsias apsaugos priemones. Tokio darbuotojo apšvitos dozė turi būti matuojama tuo pačiu individualiu dozimetru, kuriuo atliekama jo apšvitos stebėsena. Jeigu tokiam darbuotojui apšvitos stebėsena neatliekama, jo patiriama apšvita turi būti vertinama pagal higienos normos 28.2 papunktyje nustatytus reikalavimus.

VI SKYRIUS GYVENTOJŲ RADIACINĖ SAUGA

16. Veiklos vykdytojas turi:

16.1. užtikrinti, kad būtų parengtos instrukcijos, kaip elgtis kontroliuojamoje ir stebimojoje zonose dirbantiems darbuotojams nepriskirtiems asmenims (bendrosios praktikos slaugytojams, slaugytojų padėjėjams, valytojams ir pan.). Jie turi būti supažindinti su šiomis instrukcijomis ir jose nustatytais radiacinės saugos reikalavimais;

16.2. konsultuodamasis su radiacinės saugos ekspertu, kompetentingu rentgeno diagnostikos srityje, nustatyti lygiavertės dozės galios matavimų tvarką, kurioje turi būti numatyta,

kad tokie matavimai atliekami visose aplink kontroliuojamąją zoną vietose, kuriose gali būti gyventojų, higienos normos 10.1 ir 10.2 papunkčiuose nustatytais sąlygomis. Šie matavimai atliekami kartu su darbo vietų apšvitos stebėsenos lygiavertės dozės galios matavimais. Gyventojų apšvita turi būti vertinama atsižvelgiant į tokių matavimų rezultatus ir gyventojų buvimo tose vietose laiką.

17. Atlikdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūras kilnojamaisiais medicininės rentgeno diagnostikos aparatais palatose, darbuotojas privalo:

17.1. informuoti palatoje esančius asmenis apie planuojamą atlikti medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą;

17.2. užtikrinti, kad visi asmenys, nesusiję su atliekama medicininės rentgeno diagnostikos procedūra ir galintys judėti, prieš atliekant tokią procedūrą, išeitų iš palatos;

17.3. asmenų, negalinčių judėti, radiacinei saugai užtikrinti naudoti individualiąsias apsaugos priemones;

17.4. prieš atlikdamas ekspoziciją perspėti palatoje esančius asmenis apie ekspozicijos pradžią.

VII SKYRIUS

MEDICININĘ APŠVITĄ PATIRIANČIŲ ASMENŲ RADIACINĘ SAUGA

18. Paskyrėjas, paskirdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą, siuntime privalo nurodyti visą reikiamą medicininę informaciją apie siuntimo priežastį. Paskyrėjas, praktikui paprašius, privalo pateikti papildomos informacijos medicininės rentgeno diagnostikos procedūrai pagrįsti.

19. Paskyrėjas, paskirdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą, turi įvertinti jos pagrįstumą naudodamasis Europos radiologų asociacijos parengtomis arba tarptautinių organizacijų pripažintomis spindulinės diagnostikos procedūrų paskyrimo rekomendacijomis.

20. Praktikas, prieš atlikdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą, turi užtikrinti, kad būtų atliekama tik tokia medicininės rentgeno diagnostikos procedūra, kuri yra:

20.1. pagal turimo medicininės rentgeno diagnostikos aparato galimybes tinkamiausia diagnozei nustatyti pagal paskyrėjo siuntime nurodytą siuntimo priežastį;

20.2. atliekama tinkamomis sąlygomis (įsitikinama, ar pacientas yra nevalgęs, jeigu tai būtina, ir pan.).

21. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad konsultuojantis su medicinos fiziku ekspertu, kompetentingu medicininės rentgeno diagnostikos srityje, būtų:

21.1. medicininės rentgeno diagnostikos procedūroms naudojami optimizuoti medicininės rentgeno diagnostikos aparato parametrai, t. y., kad paciento apšvita būtų kiek įmanoma mažesnė, o vaizdo kokybės pakaktų diagnostinei informacijai gauti;

21.2. nustatyta pacientų identifikavimo tvarka;

21.3. nustatyta pacientų apšvitos vertinimo metodika;

21.4. nustatyta medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų registravimo tvarka, kurioje nustatyta, kaip registruojama informacija apie visas atliktas medicininės rentgeno diagnostikos procedūras:

21.4.1. medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų atlikimo data;

21.4.2. paciento vardas ir pavardė, gimimo data ir lytis;

21.4.3. medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų lokalizacija ir šių procedūrų skaičius;

21.4.4. medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų atlikėjo vardas ir pavardė;

21.4.5. naudoti parametrai, reikalingi patirtai apšvita įvertinti, ir dydžiai, nurodyti higienos normos 24 punkte. Šis reikalavimas netaikomas, kai medicininės rentgeno diagnostikos procedūra atliekama intraoraliniu dantų rentgeno aparatu, kilnojamuoju medicininės rentgeno diagnostikos aparatu ar kaulų densitometru;

21.5. atliekant intervencinės radiologijos procedūras nustatytos dozės ir ploto sandaugos ir (ar) odos paviršiaus dozės ir (ar) ekspozicijos trukmės vertės, kurias viršijus gali pasireikšti nulemtųjų jonizuojančiosios spinduliuotės reiškiniai (odos paraudimas, audinių nudegimas ar kt.);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-1320](#), 2022-08-08, paskelbta TAR 2022-08-08, i. k. 2022-16839

21.6. nustatyta tvarka, reglamentuojanti, kaip po intervencinės radiologijos procedūros turi būti stebimas pacientas, ar jam nepasireiškia nulemtųjų jonizuojančiosios spinduliuotės reiškiniai, jeigu tokios procedūros metu paciento gauta dozės ir ploto sandaugos ir (ar) odos paviršiaus dozės vertė ir (ar) ekspozicijos trukmė viršija veiklos vykdytojo nustatytą vertę;

21.7. elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos medicininio diagnostinio vaizdo aprašo nustatytoje vietoje būtų įrašyta informacija apie paciento patirtą apšvitą;

21.8. medicininių procedūrų aprašymuose būtų aprašyta, kokias ir kaip individualias apsaugos priemones naudoti pacientų radiacinei saugai optimizuoti.

22. Veiklos vykdytojas turi naudoti įvairius informacijos apie medicininės radiologijos procedūras (informacijos nėščioms moterims, informacijos apie paciento elgesį medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu bei patiriamą apšvitą ir pan.) pateikimo būdus (lankstinukus, plakatus ir pan.) medicininę apšvitą patiriantiems asmenims ir jų atstovams. Ši informacija turi būti pateikta žodžiu, kai medicininę apšvitą patiriantys asmenys ir jų atstovai jos nesupranta ir prašo ją paaiškinti.

23. Paskyrėjas ir praktikas medicininę apšvitą patiriantiems asmenims ir jų atstovams, prieš paskirdami ir atlikdami medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą, pagal kompetenciją turi suteikti informacijos apie:

23.1. atliekamą medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą ir jos būtinybę;

23.2. galimą jonizuojančiosios spinduliuotės poveikį sveikatai;

23.3. paciento elgesį medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu;

23.4. galimybę medicininės rentgeno diagnostikos procedūros atsisakyti ir galimas atsisakymo pasekmes.

24. Veiklos vykdytojas turi registruoti ir saugoti informaciją, kuria remiantis būtų galima retrospektyviai įvertinti pacientų gautas apšvitos dozes, ir, priklausomai nuo medicininės rentgeno diagnostikos rūšies, registruoti visų atliktų medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų šiuos dydžius:

24.1. rentgenografijoje – paviršiaus įėjos dozių arba dozės ir ploto sandaugų vertes;

24.2. rentgenoskopijoje – dozės ir ploto sandaugų bei ekspozicijos trukmių vertes;

24.3. kompiuterinėje tomografijoje – dozės ir ilgio sandaugų vertes;

24.4. intervencinėje radiologijoje – dozės ir ploto sandaugos bei ekspozicijos trukmių vertes;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-1320](#), 2022-08-08, paskelbta TAR 2022-08-08, i. k. 2022-16839

24.5. mamografijoje – vidutinės liaukinės dozės vertės.

25. Jeigu nėra galimybės registruoti dydžių, nurodytų higienos normos 24 punkte, konsultuojantis su medicinos fiziku ekspertu, kompetentingų rentgeno diagnostikos srityje, turi būti nustatyti parametrai, kurių reikia pacientų patirtai apšvitai įvertinti arba labiausiai švitinamų organų sugertųjų dozių vertėms nustatyti. Šis reikalavimas netaikomas dantų rentgeno diagnostikoje ir kaulų densimetrijoje.

26. Intraoraliniais dantų rentgeno aparatais švitinamų audinių sugertoji dozė turi būti išmatuota rentgeno aparato kokybės kontrolės bandymų metu; panoraminiais dantų rentgeno aparatais, įskaitant turinčius cefalometrijos tyrimams atlikti skirtus priedus ar tūrinės kompiuterinės tomografijos funkciją, bei dantų tūrinės kompiuterinės tomografijos rentgeno įranga švitinamų audinių sugertoji dozė išmatuojama pareikalavus Radiacinės saugos centrui.

27. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad pagal parengtą pacientų apšvitos vertinimo

metodiką būtų atliekamas standartinio dydžio pacientų grupės gaunamų dozių vertinimas. Šis vertinimas turi būti atliekamas:

27.1. medicininės rentgeno diagnostikos procedūroms, kurioms yra nustatyti Diagnostiniai atskaitos lygiai, taikomi spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu, patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. V-952 „Dėl Diagnostinių atskaitos lygių, taikomų spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu, patvirtinimo“ (toliau – Diagnostiniai atskaitos lygiai, taikomi spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu), ne rečiau kaip kartą per 5 metus;

27.2. pradėjus naudoti naują įrangą, naują technologiją, jeigu buvo pakeistas medicininės rentgeno diagnostikos procedūros protokolai arba medicininės rentgeno diagnostikos aparatas buvo modifikuotas ir dėl to pasikeitė paciento patiriama apšvita ne vėliau kaip per vienus metus;

27.3. palyginant vidutinės standartinio dydžio pacientų grupės apšvitos dozes su Diagnostiniais atskaitos lygiais, taikomais spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu. Kai nustatoma, kad:

27.3.1. vidutinė standartinio dydžio pacientų grupės apšvitos dozė neviršija Diagnostinių atskaitos lygių, taikomų spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu, bet yra 3 kartus mažesnė už juos, turi būti nustatoma, ar diagnostinio vaizdo kokybės pakanka, o jeigu tokio vaizdo kokybės nepakanka, turi būti nustatomos to priežastys, imamasi pataisomųjų veiksmų ir įrašai apie tai saugomi;

27.3.2. vidutinė standartinio dydžio pacientų grupės apšvitos dozė viršija Diagnostinius atskaitos lygius, taikomus spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos procedūrų metu, turi būti ištiriamos to priežastys, imamasi pataisomųjų veiksmų ir įrašai apie tai saugomi;

27.4. veiklos vykdytojas iki medicininės rentgeno diagnostikos aparato eksploatavimo pabaigos turi saugoti higienos normos 27.3 papunktyje nurodytus standartinio dydžio pacientų grupės apšvitos vertinimo protokolus ir įrašus apie taikytus pataisomuosius veiksmus.

28. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti slaugytojų ir globėjų radiacinę saugą ir turėti:

28.1. visų reikiamų pacientų imobilizacijos ir pozicionavimo priemonių, kad slaugytojams ir globėjams nereikėtų laikyti pacientų. Slaugytojai ir globėjai gali laikyti pacientą tik jeigu imobilizacijos priemonių negalima pritaikyti;

28.2. galimybę retrospektyviai įvertinti slaugytojo ar globėjo gautą apšvitos dozę, ją apskaičiuoti iš registruojamų duomenų, kurių reikia tokiai apšvitos dozei apskaičiuoti. Registruojamus duomenis ir slaugytojo ar globėjo apšvitos dozės apskaičiavimo būdus veiklos vykdytojas turi nustatyti konsultuodamasis su medicinos fiziku ekspertu, kompetentingu rentgeno diagnostikos srityje.

29. Be darbuotojams skirtų individualiosios apsaugos priemonių, medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete turi būti bent vienas individualiosios apsaugos priemonių komplektas, skirtas slaugytojams ir globėjams, padedantiems pacientams medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu. Keliems medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetams gali būti skirtas vienas individualiosios apsaugos priemonių komplektas.

VIII SKYRIUS REIKALAVIMAI ĮRANGAI

30. Medicininės rentgeno diagnostikos aparatus būtina įsigyti kartu su radiacinės saugos užtikrinimo priemonėmis (ekranais, naudojamais intervencinėje radiologijoje, švinuotomis užuolaidomis ir pan.), skirtomis užtikrinti darbuotojų radiacinę saugą, išskyrus atvejus, kai tokių priemonių jau turima ir jos tinkamai užtikrina darbuotojų radiacinę saugą.

31. Medicininės rentgeno diagnostikos aparato dalys (gaubės), kuriose įmontuoti rentgeno vamzdžiai, turi būti paženklintos Lietuvos standarte LST EN ISO 361 nustatyto ženklu.

32. Atliekant medicininės rentgeno diagnostikos procedūras vaikams, būtina naudoti priemonės vaikų apšvitai mažinti, o medicininės rentgeno diagnostikos aparatai turi turėti galimybę nustatyti parametrus, tinkamus atlikti procedūras vaikams, atsižvelgiant į jų amžių ir (ar) dydį.

33. Intraoraliniai dantų rentgeno aparatai turi būti sukonstruoti taip, kad atstumas tarp židinio ir odos būtų ne mažesnis kaip:

33.1. 10 cm, jeigu naudojama anodinė įtampa yra lygi arba mažesnė nei 60 kV;

33.2. 20 cm, jeigu naudojama anodinė įtampa yra didesnė nei 60 kV.

34. Draudžiama naudoti:

34.1. medicininės rentgeno diagnostikos aparatus be rentgeno jonizuojančiosios spinduliuotės lauko dydžio ribojimo įtaiso (diafragmos, kolimatoriaus);

34.2. medicininės rentgeno diagnostikos aparatus be automatinės ekspozicijos valdymo sistemos. Šis reikalavimas netaikomas dantų rentgeno aparatams, kaulų densitometrams ir kilnojamiems medicininės rentgeno diagnostikos aparatams;

34.3. rentgenoskopijos aparatus atrankiniams sveikatos tikrinimams ar profesinės sveikatos tikrinimams;

34.4. kilnojamuosius medicininės rentgeno diagnostikos aparatus ne medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete, išskyrus atvejus, kai paciento į tokį kabinetą atgabenti nėra galimybės;

34.5. dantų rentgeno diagnostikai kilnojamus rankinius intraoralinius dantų rentgeno aparatus, išskyrus atvejus, kai paciento atgabenti į medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetą yra neįmanoma dėl paciento medicininės būklės, amžiaus ar kitų aplinkybių. Veiklos vykdytojas planuojamą vykdyti veiklą tokiais dantų rentgeno aparatais privalo pagrįsti Radiacinės saugos įstatymo 9 straipsnyje nustatyta tvarka.

35. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad:

35.1. kokybės laidavimo programa būtų peržiūrima kartą per metus ir jeigu reikia atnaujinama. Kokybės laidavimo programos peržiūras patvirtinantys įrašai turi būti išsaugoti;

35.2. rengiant kokybės laidavimo programą turi būti konsultuojamasi su radiacinės saugos ekspertu ir medicinos fiziku ekspertu, kompetentingais rentgeno diagnostikos srityje, ir ją rengiant dalyvauti visi specialistai (praktikas, medicinos fizikas, radiologijos technologas ir pan.), dalyvaujantys atliekant medicininės rentgeno diagnostikos procedūras. Periodinių kokybės laidavimo programų peržiūrų metu nebūtina konsultotis su radiacinės saugos ekspertu ir medicinos fiziku ekspertu, kompetentingais rentgeno diagnostikos srityje;

35.3. medicininės rentgeno diagnostikos aparatų ir jų priedų (monitorių, programinės įrangos, vaizdo imtuvų ir pan.) vaizdui gauti ir vertinti techninė priežiūra būtų atliekama pagal gamintojų rekomendacijas ir jose nustatytu dažnumu (jeigu toks nustatytas), bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus;

35.4. įranga, naudojama pacientų apšvitoms dozėms ekspozicijos metu išmatuoti ar vertinti, būtų kalibruojama ne rečiau kaip 1 kartą per 2 metus arba patikrinama kokybės kontrolės bandymų metu su ne rečiau kaip 1 kartą per 2 metus kalibruota matavimo įranga, skirta kokybės kontrolei, ir turėti tai patvirtinančius dokumentus.

IX SKYRIUS KONTROLIUOJAMOJI IR STEBIMOJI ZONOS

36. Kontroliuojamajai zonai medicininėje rentgeno diagnostikoje priskiriama:

36.1. medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetas arba jo dalis, kur atliekamos medicininės rentgeno diagnostikos procedūros, kai ten be individualiųjų apsaugos priemonių būnantis darbuotojas gali gauti didesnę kaip 6 mSv metinę efektingą dozę;

36.2. patalpų dalys (palatos, operacinės ir pan.), kuriose su pertraukomis ar kilnojant iš vienos vietos į kitą naudojamas kilnojamas medicininės rentgeno diagnostikos aparatas. Kontroliuojamosios zonos ribos tokiose patalpose nustatomos atsižvelgiant į konkrečias apšvitoms sąlygas.

37. Veiklos vykdytojas, konsultuodamasis su radiacinės saugos ekspertu, kompetentingu rentgeno diagnostikos srityje, turi parengti instrukciją, kaip nustatyti kontroliuojamosios zonos ribas. Darbuotojas, atliekantis medicininės rentgeno diagnostikos procedūras kilnojamuoju medicininės rentgeno diagnostikos aparatu, turi mokėti pagal jas nustatyti kontroliuojamosios zonos ribas ir išmanyti, kokias radiacinės saugos priemones taikyti šioje zonoje.

38. Patekimas į kontroliuojamąją zoną turi būti valdomas taip, kad į ją nepatektų pašalinių asmenų, įskaitant pašalinius asmenis, nedarbančius šioje zonoje arba į ją nelydinčius pacientų. Turi būti užtikrinta, kad į šią zoną įeinančius medicininę apšvitą patiriančius asmenis bei juos lydinčius asmenis lydėtų darbuotojas, išmanantis šioje zonoje taikomus radiacinės saugos reikalavimus.

39. Stebimajai zonai priskiriama:

39.1. pultinė;

39.2. vidinės patalpos ir vidiniai perėjimai (vidinis medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto koridorius, kuriuo patenkama į kontroliuojamąją zoną ir pan.) tarp kontroliuojamosios ir stebimosios zonų, kuriuose turi būti ribojamas medicininę apšvitą patiriančių ir kitų asmenų, išskyrus darbuotojus, judėjimas.

40. Veiklos vykdytojas, priskirdamas patalpas kontroliuojamajai ar stebimajai zonai, turi konsultuotis su radiacinės saugos ekspertu, kompetentingu rentgeno diagnostikos srityje.

X SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS

41. Planuojant vykdyti ar vykdant veiklą medicininės rentgeno diagnostikos srityje, privaloma atlikti statinio ar jo dalies, kur bus vykdoma tokia veikla, projekto radiacinės saugos ekspertizę Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai statinio ar jo dalies projekto radiacinės saugos ekspertizę atliko ne Radiacinės saugos centras, jam pateikiami medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto, aplink esančių patalpų bei teritorijos su artimiausiais pastatais planai ir projekto dalis, kurioje aprašyta, kaip bus užtikrinta radiacinė sauga. Projekto dalyje turi būti pateikta:

41.1. radiacinės saugos sprendinių (patalpų, įrangos, darbo krūvio ir kitų aprašymų) aiškinamasis raštas;

41.2. radiacinės saugos sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai ir nurodomos jų atlikimo metodikos;

41.3. medicininės rentgeno diagnostikos aparato ir apsaugomųjų elementų techninės specifikacijos;

41.4. radiacinės saugos sprendinių brėžiniai ir schemas (įskaitant stebimosios ir kontroliuojamosios zonų atvaizdavimą brėžiniuose).

42. Veiklos vykdytojas, norėdamas pakeisti medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto ir (ar) aplink esančių patalpų planą, paskirti, medicininės rentgeno diagnostikos aparatą, jo vietą, pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluošto kryptį ar atlikti kitų pakeitimų, susijusių su radiacine sauga, privalo parengti projekto dalies korektūrą, kurioje aprašyta, kaip bus užtikrinta radiacinė sauga, ir pateikta informacija, susijusi su apšvitų dozių pokyčiais, atlikti šios korektūros radiacinės saugos ekspertizę bei gauti Radiacinės saugos centro sutikimą tai daryti. Jeigu pakeitimai neturi įtakos apšvitų dozių pokyčiams, veiklos vykdytojas gali pateikti tik įrodymų, patvirtinančių, kad pakeitimai neturės įtakos darbuotojų, gyventojų ir pacientų radiacinei saugai bei gauti Radiacinės saugos centro sutikimą atlikti pakeitimus.

43. Radiacinės saugos centrui pateikti higienos normos 42 punkte nurodytos informacijos nereikia tais atvejais, kai planuojama naudoti kilnojamąjį medicininės rentgeno diagnostikos aparatą patalpose, nepritaikytose medicininės rentgeno diagnostikos procedūroms atlikti (palatose ir pan.).

44. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetas turi būti suprojektuotas taip, kad ekspozicijos metu pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštas nebūtų nukreiptas į darbuotojo darbo vietą. Šis reikalavimas netaikomas intraoraliniams dantų rentgeno aparatams.

45. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetas turi būti ne mažesnis nei

nurodoma medicininės rentgeno diagnostikos aparato lydimuosiuose dokumentuose ir suprojektuotas taip, kad būtų galima naudoti visas medicininės rentgeno diagnostikos aparato galimybes bei pagal gamintojo reikalavimus atlikti techninę priežiūrą. Nustatant medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto plotą taip pat turi būti įvertinta, kokie pacientai bus aptarnaujami (atgabenami ratukinėse kėdėse, neštuvuose ir pan.). Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete turi būti ne mažiau nei 60 cm x 60 cm grindų ploto kiekvienam slaugytojui ar globėjui, procedūros metu padedančiam pacientui, ir procedūrą atliekančiam darbuotojui.

46. Parenkant medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetą, kuriame numatoma naudoti medicininės rentgeno diagnostikos aparatą ir darbuotojas juo atlikdamas medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą (rentgenoskopijos, intervencinės radiologijos ir kt.) turi būti kontroliuojamoje zonoje, dydį, turi būti atsižvelgta į darbo vietas, nurodytas gamintojo lydimuosiuose dokumentuose. Šis reikalavimas netaikomas intraoraliniams dantų rentgeno aparatams ir kilnojamiesiems medicininės rentgeno diagnostikos aparatams, jeigu tokios vietos nenurodytos gamintojo lydimuosiuose dokumentuose.

47. Draudžiama medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetus įrengti koridoriuose, sandėliuose, pereinamose patalpose, balkonuose ir kitose vietose, kurių paskirtis nesusijusi su medicininėmis procedūromis.

48. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetas negali būti naudojamas perėjimui į patalpas, nesusijusias su medicininės rentgeno diagnostikos procedūromis (tualetą, liftą ir pan.);

48¹. Kabinetuose, kuriuose atliekamos odontologijos procedūros, gali būti naudojami tik intraoraliniai dantų rentgeno aparatai.

Papildyta punktu:

Nr. [V-1320](#), 2022-08-08, paskelbta TAR 2022-08-08, i. k. 2022-16839

49. Įrengiant medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetą pirmenybė turi būti teikiama inžinerinėms radiacinės saugos užtikrinimo priemonėms (apsauginėms pertvaroms, sienoms, luboms ir kt.). Organizacinės ir administracinės radiacinės saugos užtikrinimo priemonės turi būti naudojamos kaip papildomos, atsižvelgiant į konkretaus medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto ypatybes.

50. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete esantys langai ir durys bei jų sudedamosios dalys yra apsaugomieji elementai ir jie turi užtikrinti tinkamą už jų esančių vietų apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės. Durų ir langų bei jų sudedamųjų dalių švino ekvivalentai turi būti ne mažesni, nei yra nurodyti projekto dalyje.

51. Jeigu į apsaugomuoju elementu apsaugomą vietą gali patekti išsklaidytoji jonizuojančioji spinduliuotė, toks elementas turi būti suprojektuotas taip, kad į tokią vietą patektų mažiausiai du kartus išsklaidyta jonizuojančioji spinduliuotė, išskyrus atvejį, nurodytą higienos normos 58 punkte.

52. Jeigu medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto viduje esantis apsaugomasis elementas nesiekia lubų ir (ar) jo plotis mažesnis už sienos, esančios už jo, plotį, jis turi būti suprojektuotas taip, kad į bet kurį šiuo elementu apsaugomoje vietoje 2 m ir mažesniame aukštyje esantį tašką ir (ar) atitinkamai už jo esančią apsaugomą vietą patektų ne mažiau kaip du kartus išsklaidyta jonizuojančioji spinduliuotė.

53. Higienos normos 52 punkte nustatytas reikalavimas netaikomas:

53.1. kai apsaugomieji elementai yra medicininio diagnostinio rentgeno aparato sudedamoji dalis;

53.2. kilnojamiesiems apsaugomiesiems elementams, skirtiems apsaugoti darbuotojus, kurie negali palikti kontroliuojamosios zonos intervencinės radiologijos procedūrų metu;

53.3. naudojant kilnojamuosius medicininės rentgeno diagnostikos aparatus operacinėse;

53.4. kai apsauginė širma naudojama kaip papildomas apsaugomasis elementas (rentgenoskopijoje ir pan.);

53.5. higienos normos 57 punkte nurodytu atveju.

54. Skaičiuojant medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto apsaugomųjų elementų storį būtina atsižvelgti į:

54.1. rentgeno vamzdžio anodinę įtampą;

54.2. medicininės rentgeno diagnostikos aparato darbo krūvį (įskaitant ekspozicijas, atliekamas techninės priežiūros, remonto ir kokybės kontrolės bandymų metu) ir į galimus darbo krūvio pasikeitimus;

54.3. pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluošto kryptis;

54.4. išsklaidytą ir nuotėkinę spinduliuotes;

54.5. patalpų, esančių aplink medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetą, paskirtį;

54.6. darbuotojų, pacientų ir gyventojų, kuriuos siekiama apsaugoti, apribotąsias dozes;

54.7. medicininės rentgeno diagnostikos aparato vietą medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete.

55. Jeigu medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete planuojama naudoti ne vieną medicininės rentgeno diagnostikos aparatą, apsaugomųjų elementų storis turi būti apskaičiuojamas visų medicininės rentgeno diagnostikos aparatų atžvilgiu ir parenkama didžiausia apskaičiuota apsaugomojo elemento storio vertė.

56. Kanalai, rozetės, nišos ir pan. turi būti įrengti taip, kad apsaugomajam elementui apskaičiuotas švino ekvivalentas būtų ir tose vietose, kur kanalai, rozetės, nišos ir pan. yra sumontuoti.

57. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetuose, kuriuose bus naudojami tik intraoraliniai dantų rentgeno aparatai ir kuriuose yra įrengta daugiau negu viena darbo vieta, tarp darbuotojų darbo vietų turi būti įrengtas ne žemesnis kaip 1,8 m aukščio apsaugomasis elementas (pertvara, širma ar pan.), apsaugantis nuo rentgeno jonizuojančiosios spinduliuotės taip, kad gyventojų gaunama metinė efektinė dozė neviršytų gyventojams nustatytos metinės apribotosios dozės. Tokio apsaugomojo elemento plotis turi užtikrinti, kad į bet kurią už jo esančią vietą, kurioje gali būti gyventojas, nepatektų pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštas. Šis elementas turi būti 30 cm platesnis nei pirminės jonizuojančiosios spinduliuotės pluoštas, krintantis į jį.

58. Jeigu naudojant intraoralinį dantų rentgeno aparatą darbuotojo, atliekančio ekspoziciją, darbo vieta yra tame pačiame medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinete, tokia darbo vieta turi būti įrengta už kontroliuojamosios zonos ribų. Darbo vietos plotas turi būti ne mažesnis nei 60 cm x 60 cm ir jį turi būti įrengta kryptimi, priešinga pirminei jonizuojančiosios spinduliuotės kryptčiai, ne arčiau kaip 2 m atstumu nuo paciento galvos.

59. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu pacientas turi būti stebimas iš tos vietos, kurioje yra ekspoziciją atliekantis darbuotojas (tiriama paciento kūno sritis turi būti matoma). Stebėti galima pro specialiai tam įrengtą stebėjimo langą, vaizdo sistemą ir pan.

60. Prie visų medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabineto įėjimų, besiribojančių su kontroliuojamąja zona, turi būti įrengti šviesos signalai, ekspozicijos metu informuojantys, kad į kabinetą įeiti draudžiama. Tokie šviesos signalai nebūtini virš durų, vedančių iš pultinės į kontroliuojamą zoną, jeigu šį įėjimą kontroliuoja darbuotojas.

61. Medicininės rentgeno diagnostikos procedūrų kabinetams, kuriuose naudojami tik dantų rentgeno aparatai, kaulų densitometrai, ir operacinėms, kuriuose naudojami kilnojamieji medicininės rentgeno diagnostikos aparatai, higienos normos 60 punkte nustatyti reikalavimai netaikomi.

62. Patalpa, skirta diagnostiniams vaizdams vertinti, turi būti įrengta taip, kad praktikas galėtų nustatyti reikiamo intensyvumo aplinkos apšviestumą geriausiam medicininės rentgeno diagnostikos vaizdų matomumui užtikrinti.

XI SKYRIUS

AVARINĖ IR NENUMATYTOJI APŠVITA

63. Medicininėje rentgeno diagnostikoje avarinės ir nenumatytosios apšvitos atvejais, be

atvejų, nurodytų Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ 116 punkte, laikomi atvejai, kai:

- 63.1. atlikta kita, nei paskirta medicininės rentgeno diagnostikos procedūra;
- 63.2. intervencinės radiologijos procedūros metu paciento odos paviršiaus gauta apšvitos dozė, kuri sukėlė nulemtųjų jonizuojančiosios spinduliuotės reiškinių (odos paraudimą, audinių nudegimą ar kt.), išskyrus atvejus, kai atliekamos sudėtingos (nestandartinės) intervencinės radiologijos procedūros;
- 63.3. pacientas patyrė apšvitą, viršijančią medicininės rentgeno diagnostikos procedūros tipinę efektinę dozę:
 - 63.3.1. 20 kartų, jeigu tipinė efektinė medicininės rentgeno diagnostikos procedūros dozė neviršija 0,5 mSv;
 - 63.3.2. 10 kartų, jeigu tipinė efektinė medicininės rentgeno diagnostikos procedūros dozė viršija 0,5 mSv, bet neviršija 5 mSv;
 - 63.3.3. jeigu tipinė efektinė medicininės rentgeno diagnostikos procedūros dozė viršija 5 mSv;
- 63.4. darbuotojas gavo dozę, viršijančią metinę dozės ribą;
- 63.5. pacientas medicininės rentgeno diagnostikos procedūros metu patyrė nepagrįstą apšvitą.
64. Veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad, konsultuojantis su medicinos fiziku ekspertu ir radiacinės saugos ekspertu, kompetentingais rentgeno diagnostikos srityje, būtų parengta procedūra, kurioje:
 - 64.1. aprašyta, kaip identifikuoti avarinės ar nenumatytosios apšvitos atvejus medicininėje rentgeno diagnostikoje;
 - 64.2. nurodytas darbuotojas (vardas, pavardė, pareigos, tarnybinis telefonas, elektroninio pašto adresas ir kaip su nurodytu darbuotoju susisiekti nedarbo valandomis), kuriam būtina pranešti apie avarinės ar nenumatytosios apšvitos atvejus;
 - 64.3. aprašyta, kokius veiksmus (priemones) turi atlikti (taikyti) padalinio vadovas ir darbuotojas, kad būtų apsaugotas pacientas, slaugytojas ar globėjas bei darbuotojas, patyręs avarinę ar nenumatytąją apšvitą, arba būtų sušvelninti avarijos ar nenumatytosios apšvitos padariniai;
 - 64.4. aprašyta, kaip registruoti ir analizuoti avarinės ar nenumatytosios apšvitos atvejus ar galimai su avarine ar nenumatytąja apšvita susijusius atvejus;
 - 64.5. aprašyta, kaip registruoti avarinės ar nenumatytosios apšvitos atvejais taikytus pataisomuosius veiksmus.
65. Veiklos vykdytojas, instruodamas darbuotoją radiacinės saugos klausimais, turi jį supažindinti su radiologinių avarijų valdymo planu ir procedūromis arba jų dalimis, kurios taikomos avarinėms ir nenumatytosioms apšvitos situacijoms atpažinti. Darbuotojas su radiologinių avarijų valdymo planu ir procedūromis supažindinamas pasirašytinai.
66. Darbuotojas privalo vykdyti radiologinių avarijų valdymo plane, kuriame numatytas pasirengimas ir reagavimas į avarines ir nenumatytąsias apšvitos situacijas, numatytas priemones.
67. Veiklos vykdytojas privalo registruoti ir atvejus, kurie, nors ir nelaikomi nenumatytosios ar avarinės apšvitos atvejais, tačiau dėl kurių (įrangos darbo sutrikimų, darbuotojų klaidų arba kitų nenumatytų atvejų) teko medicininės rentgeno diagnostikos procedūrą atlikti pakartotinai. Šie atvejai turi būti analizuojami ir imamasi priemonių jiems pašalinti.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

68. Higienos normoje nustatytų reikalavimų vykdymo priežiūrą vykdo Radiacinės saugos centras.

69. Radiacinės saugos centras, vykdydamas higienos normos 68 punkte nustatytą funkciją, privalo tvarkyti asmens duomenis, kuriuos Asmuo, planuojantis vykdyti veiklą, ar veiklos vykdytojas pateikia dokumentuose, parengtuose vykdant higienos normos 21.4 ir 64.2

papunkčiuose nustatytus reikalavimus. Radiacinės saugos centras, siekdamas įvertinti Asmens, planuojančio vykdyti veiklą, ar veiklos vykdytojo pateiktų dokumentų atitikti higienos normos 21.4 ir 64.2 papunkčiuose nustatytiems reikalavimams, vadovaujasi duomenimis, gautais iš Asmens, planuojančio vykdyti veiklą, ar veiklos vykdytojo, ir naudojamuose registruose ir informacinėse sistemose tikrina pateiktų duomenų tikrumą arba pagrindžia pateiktus duomenis kitais įrodymais. Asmens duomenys tvarkomi laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų apsaugą, nustatytų reikalavimų. Asmuo, planuojantis vykdyti veiklą, ar veiklos vykdytojas privalo informuoti darbuotoją, kad jo asmens duomenis tvarkys Radiacinės saugos centras, kai šie duomenys teikiami vadovaujantis higienos normos 64.2 papunktyje nustatytu reikalavimu. Higienos normoje nustatyta tvarka gauti asmens duomenys saugomi ne ilgiau, nei nurodyta Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

70. Asmuo, planuojantis vykdyti veiklą, veiklos vykdytojas, Asmuo, projektuojantis ir statantis medicininės rentgeno diagnostikos patalpas, medicininės rentgeno diagnostikos aparatų ir jų priedų vaizdui gauti tiekėjas, montuotojas, atliekantis techninę priežiūrą, už higienos normoje nustatytų reikalavimų nevykdymą atsako įstatymuose nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-20](#), 2015-01-08, paskelbta TAR 2015-01-13, i. k. 2015-00591

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-95 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 31:2008 „Radiacinės saugos reikalavimai medicininėje rentgenodiagnostikoje“ patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1164](#), 2021-05-21, paskelbta TAR 2021-05-21, i. k. 2021-11305

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-95 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 31:2008 „Radiacinės saugos reikalavimai medicininėje rentgenodiagnostikoje“ patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1320](#), 2022-08-08, paskelbta TAR 2022-08-08, i. k. 2022-16839

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-95 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 31:2021 „Radiacinės saugos reikalavimai medicininėje rentgeno diagnostikoje“ patvirtinimo“ pakeitimo